

เสาวนีย์ โคตรคก, เรืออากาศโทหญิง 2552: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการการรักษาในห้องตรวจอายุรกรรม แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช วิทยาลัยวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(สุขศึกษา) สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย, วท.ม. 186 หน้า

การวิจัยเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการการรักษาในห้องตรวจอายุรกรรม แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ ผู้ป่วยเบาหวานจำนวน 350 คน โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการการรักษาในห้องตรวจอายุรกรรม แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดชอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ ระยะเวลาการเจ็บป่วยเป็นโรคเบาหวาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน การรับรู้ความรุนแรงของโรคเบาหวาน การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้รับนโยบายสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพ และการใช้สิทธิในการรักษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว ผู้ป่วยเบาหวานด้วยกัน บุคลากรทางการแพทย์ และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลสุขภาพ การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคลากรทางการแพทย์ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน การเข้าถึงแหล่งบริการสุขภาพและการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในครอบครัว โดยตัวแปรทั้ง 5 สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ได้ร้อยละ 32.0

Saowanee Koatdok, Flying Officer 2009: Factors Related to Self-care Behaviors of Diabetes Mellitus Patients in OPD-Medicine at Bhumibol Adulyadej Hospital. Master of Science (Health Education), Major Field: Health Education, Department of Physical Education. Thesis Advisor: Associate Professor Supat Teravecharoenchai, M.Sc. 186 pages.

The purpose of this descriptive study was to examine self-care behaviors of diabetes mellitus patients in OPD-medicine at Bhumibol Adulyadej Hospital. The group of samples was taken from 350 diabetes mellitus patients by accidental random sampling. Tests and questionnaires, developed by researcher, was implemented as research instrument. Data was analysed by statistics computer software. Percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis were employed for data analysing.

Study results indicated that self-care behaviors of diabetes mellitus patients were at moderate level. Bio-social factors; run time of diabetes mellitus disease on patients, had related to self-care behaviors of diabetes mellitus patients by statistic significance at the level of .05. Predisposing factors; knowledge of diabetes mellitus, perception concerning seriousness of diabetes mellitus, risky chance of complications following to diabetes mellitus, benefits and barriers of self-care for complication preventing from the disease, perceiving self-efficacy for health care, positively related to self-care behaviors of diabetes mellitus patients by statistic significance at the level of .01. Enabling factors; accessibility to policies on health behaviors, positively related to self-care behaviors of diabetes mellitus patients by statistic significance at the level of .05. Accessing to health service system and human right advocacy of health policy for hospitalization, positively related to self-care behaviors of diabetes mellitus patients by statistic significance at the level of .01. Reinforcing factors; getting encouraging from family, diabetes mellitus friends, medical personnel and getting information from another resources, positively related to self-care behaviors of diabetes mellitus patients by statistic significance at the level of .01. The predictive factors on self-care behavior of diabetes mellitus patients were perceiving self-efficacy for health care, getting encouraging from medical personnel, perception concerning benefits and barriers of self-care for complication preventing from the disease, accessing to health service system and getting encouraging from family which were able to predict self-care behavior of diabetes mellitus patients for 32.0 percent.